

Doetinchem, 1 november 2017

Programmabegroting 2018

Te besluiten om:

1. De programmabegroting 2018 vast te stellen, waarmee ook wordt besloten om:
 - a. de daarin opgenomen aanmeldingen te honoreren:
 - Implementatiekosten Sportbedrijf in 2018 incidenteel € 175.000;
 - Regionaal Mediacentrum incidenteel in 2018 € 100.000;
 - Bijstellen inkomsten dividend structureel nadelig vanaf 2018 € 150.000;
 - Ombuigingstaakstelling culturele instellingen incidenteel nadeel in 2018 € 25.000;
 - b. de kredieten voor vervangingsinvesteringen 2018 vast te stellen tot een totaalbedrag van € 2.636.000.
2. Als ratio van het weerstandsvermogen te bepalen dat vanaf 2018 de ondernorm 0,8 en de bovennorm 1,2 bedraagt.
3. De spelregels voor het weerstandsvermogen en voor bestemmingsreserves van de gemeentelijke BV's, NV en gesubsidieerde contractinstellingen te uniformeren. De spelregels voor deze instellingen luiden als volgt:
 - a. In de begroting van de instelling wordt een analyse van het weerstandsvermogen opgenomen over de komende vier jaren. Daarin worden de belangrijkste financiële risico's en de weerstandscapaciteit gekwantificeerd.
 - b. De verhouding tussen de financiële risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een ratio voor het weerstandsvermogen. Voor de ratio geldt dat de ondernorm 0,8 en de bovennorm 1,2 bedraagt.
 - c. De bestemmingsreserves en (egalisatie-)voorzieningen zijn onderbouwd door een actueel plan dat in de begroting van de verbonden partij is opgenomen of als bijlage eraan wordt toegevoegd.
 - d. Voor de activiteiten en budgetten waarvoor al bestemmingsreserves of (egalisatie-)voorzieningen zijn getroffen, worden geen reserveringen gedaan in de algemene reserve. De bestemmingsreserves en voorzieningen dienen zo nodig als risicobuffer.

Context

U stelt de begroting 2018 tijdig vast. Daarmee voldoen we aan wettelijke voorschriften en hebben we beleids- en budgetkaders vastgesteld die in 2018 worden uitgevoerd. Bij het vaststellen van de begroting 2018 besluit u ook over spelregels voor het weerstandsvermogen en bestemmingsreserves van onze overheids-BV's en -NV en de gesubsidieerde contractinstellingen.

Beoogd effect

In de laatste begroting van deze coalitieperiode ligt onze focus nog altijd, en misschien nog wel sterker, op het realiseren en uitvoeren van onze plannen voor een vitale samenleving waarin iedereen meedoet en zijn weg vindt. Dat doen we uiteraard voor onze inwoners, maar niet alleen voor hen. Doetinchem heeft als centrumgemeente een verantwoordelijkheid in het belang van de regio. Vandaar ook dat in de beleidsinhoudelijke en financiële keuzes sterk wordt ingezet op regionale samenwerking en het versterken van de voorzieningen in de centrumgemeente. In de begroting 2018 zijn het beleid en de financiën vertaald die u hebt vastgesteld in de voorjaarsnota 2017. U stelt de begroting vast en geeft daarmee inhoudelijke en financiële kaders voor 2018 aan ons college. Tot slot mag onze financiële positie niet onvermeld blijven. We hebben een meerjarenbegroting die niet alleen structureel sluitend is, maar vanaf 2018 ook qua totaalresultaat. Belangrijke financiële dossiers, zoals de grondexploitaties, zijn op orde en onze reservepositie is verbeterd. Daarmee bereiken we de financiële doelstelling van ons college, namelijk een betere financiële positie dan aan het begin van deze bestuursperiode. Bij een vitale samenleving past immers een gezonde gemeente.

Doetinchem, 1 november 2017

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de begroting geeft de raad inhoudelijke en financiële kaders aan het college voor de uitvoering in het komende jaar.

Met het vaststellen van de begroting mandateert u ons om activiteiten uit te voeren om doelen van de begroting te realiseren binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.

1.1a. Er zijn enkele nieuwe aanmeldingen nodig in de begroting 2018.

De aanmeldingen zijn nodig door nieuwe ontwikkelingen of ter uitvoering van beleid dat eerder door uw raad is vastgesteld. Ze worden toegelicht in de programmabegroting 2018.

1.1b. De vervangingsinvesteringen worden gedaan om de continuïteit van de activiteiten te verzekeren binnen het meerjarenplan voor vervangingsinvesteringen.

Jaarlijks zijn investeringen afgeschreven en moeten worden vervangen. De vervangingen worden gepland in het meerjarenplan voor vervangingsinvesteringen. Het overzicht met de vervangingsinvesteringen is opgenomen in hoofdstuk 4 Financiële begroting van de programmabegroting 2018.

2.1 Een ondernorm en bovennorm voor de ratio van het weerstandsvermogen geeft meer ruimte voor een open gesprek over onze doelen in relatie tot de financiële positie.

Op ons voorstel hebt u bij het vaststellen van de begroting 2016 bepaald dat het weerstandsvermogen toereikend is als deze het komende begrotingsjaar een ratio van minimaal 1,0 heeft. Daarbij gaan we voorzichtigheidshalve uit van een benodigde weerstandscapaciteit voor alle gekwantificeerde financiële risico's.

Het kwantificeren van risico's kan tot uitvoerige discussies leiden over de onderbouwing ervan. Dat geldt in het verlengde ook voor de ratio van het weerstandsvermogen. Risico's doen zich nooit allemaal tegelijk voor. Daarom zijn er analysemethoden die kansberekeningen loslaten op de risico's. Deze methoden worden door ons vooralsnog niet toegepast. Tijdens de presentatie over risicogestuurd werken in de informatieve raadsbijeenkomst is de relatieve kracht van deze methoden besproken. Toen is benoemd dat zo'n programma wordt gevuld met gegevens op basis van onze risicoanalyse en perceptie en tolerantie ten opzichte van die risico's. Daarom wordt in verschillende organisaties in plaats van kansberekeningen gekozen voor een weerstandsratio met een 'afwijkingentolerantie'.

Ook de griffier heeft in zijn raadsvoorstel van 4 april 2017 over de doorontwikkeling van risicomanagement voorgesteld om een open gedachtewisseling in de raad te hebben over het hanteren van een onder- en bovennorm bij de weerstandsratio en de waardering van de financiële positie ten opzichte van die onder- en bovennorm.

Beneden de ondernorm dienen maatregelen te worden genomen om de weerstandscapaciteit aan te vullen en/of de risico's te beperken. Boven de norm geeft ruimte om de weerstandscapaciteit in te zetten voor andere doeleinden. Bij de afwegingen hierover worden ook de solvabiliteit en schuldpositie betrokken. Bij de gemeentelijke BV's, NV of gesubsidieerde contractinstellingen kan het leiden tot bijstelling van de gemeentelijke bijdrage.

Het is belangrijk dat raad en college voortdurend het open gesprek voeren over het weerstandsvermogen. Immers, een incidentele uitschieter buiten de onder- of bovennorm hoeft niet onmiddellijk te leiden tot maatregelen of geeft bestedingsruimte. Het gaat om de tendens van het weerstandsvermogen in relatie tot een gezonde financiële positie op langere termijn.

Doetinchem, 1 november 2017

3.1 We willen duidelijke spelregels die voor iedereen gelden.

We verklaren de spelregels die gelden voor onze gemeentelijke organisatie ook van toepassing op onze overheids-BV's en -NV en de gesubsidieerde contractinstellingen. Zo zorgen we voor eenduidige spelregels voor alle instellingen waarover we zeggenschap hebben. Immers, wat werkzaam en redelijk is voor ons kan ook gelden voor de partijen met wie we samenwerken. Als wij onze spelregels veranderen, geldt dat natuurlijk ook voor de andere partijen.

De spelregels die in het dictum zijn opgenomen voor het weerstandsvermogen en de bestemmingsreserves hebt u eerder vastgesteld voor onze organisatie.

Wij zullen de spelregels effectueren door deze na afloop van het lopende contract op te nemen in het nieuwe contract met de gemeentelijke BV, NV en gesubsidieerde contractinstelling, of deze van toepassing te verklaren bij de eerstvolgende begroting van de instelling.

Kanttekeningen

2.1 Een ondernorm en bovennorm voor de ratio geeft een minder duidelijk kader voor het weerstandsvermogen.

De flexibiliteit in de norm doet recht aan het feit dat risico's gebaseerd zijn op waardering en inschatting van mogelijke toekomstige gebeurtenissen. Niet zelden bestaan daarover behoorlijke interpretatieverschillen. Het is belangrijk met elkaar in gesprek te zijn over onze doelen en welke kansen en risico's die beïnvloeden. Dat, in relatie tot onze financiële positie. Een harde norm belemmert dat gesprek. Het leidt tot het streven een norm te halen, los van hetgeen ons beweegt in onze doelen.

3.1 Er zijn nu verschillende afspraken met de instellingen over het weerstandsvermogen.

Uit een grove inventarisatie blijkt een grote variatie aan afspraken over de toegestane omvang van de algemene reserve bij instellingen. De instellingen hebben daarnaast vaak verschillende bestemmingsreserves en/of (egalisatie)voorzieningen.

Financiën

De begroting 2018 heeft voor alle vier jaren 2018-2021 een begrotingsoverschot. Dat komt ten gunste van de algemene reserve. 2017 sluit nog met een tekort dat ten laste van de algemene reserve komt.

Bovendien beschikken we over een goed weerstandsvermogen. Uit de analyse van risico's en de reserves blijkt dat we over een ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikken om mogelijke risico's te dekken.

Vervolg

De begroting wordt in 2018 uitgevoerd en dient als kader voor doelen, activiteiten en budgetten.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2018.
2. Begroting in één oogopslag 2018.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

ing. N. van Waart

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over Programmabegroting 2018;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. De programmabegroting 2018 vast te stellen, waarmee ook wordt besloten om:
 - a. de daarin opgenomen aanmeldingen te honoreren:
 - Implementatiekosten Sportbedrijf in 2018 incidenteel € 175.000;
 - Regionaal Mediacentrum incidenteel in 2018 € 100.000;
 - Bijstellen inkomsten dividend structureel nadelig vanaf 2018 € 150.000;
 - Ombuigingstaakstelling culturele instellingen incidenteel nadeel in 2018 € 25.000;
 - b. de kredieten voor vervangingsinvesteringen 2018 vast te stellen tot een totaalbedrag van € 2.636.000.
2. Als ratio van het weerstandsvermogen te bepalen dat vanaf 2018 de ondernorm 0,8 en de bovennorm 1,2 bedraagt.
3. De spelregels voor het weerstandsvermogen en voor bestemmingsreserves van de gemeentelijke BV's, NV en gesubsidieerde contractinstellingen te uniformeren. De spelregels voor deze instellingen luiden als volgt:
 - a. In de begroting van de instelling wordt een analyse van het weerstandsvermogen opgenomen over de komende vier jaren. Daarin worden de belangrijkste financiële risico's en de weerstandscapaciteit gekwantificeerd.
 - b. De verhouding tussen de financiële risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een ratio voor het weerstandsvermogen. Voor de ratio geldt dat de ondernorm 0,8 en de bovennorm 1,2 bedraagt.
 - c. De bestemmingsreserves en (egalisatie-)voorzieningen zijn onderbouwd door een actueel plan dat in de begroting van de verbonden partij is opgenomen of als bijlage eraan wordt toegevoegd.
 - d. Voor de activiteiten en budgetten waarvoor al bestemmingsreserves of (egalisatie-)voorzieningen zijn getroffen, worden geen reserveringen gedaan in de algemene reserve. De bestemmingsreserves en voorzieningen dienen zo nodig als risicobuffer.

Aldus besloten in zijn vergadering van 9 november 2017,

, griffier

, voorzitter